

ASOCIACIJA „ANTAKALNIEČIŲ BENDRUOMENĖ”
Antakalnio g. 17, Vilnius

Projekto valdytojo - UAB „Vilniaus vystymo kompanija” atstovei 2020-08-04 Nr. SD-2020/08/04
Agnei Vencienei, agne.venciene@vilniausvystymas.lt

Kopija

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui Povilui Poderskiui,
povilas.poderskis@vilnius.lt

Konkurso organizatoriaus - Lietuvos architektų sąjungos atstovui Andriui Bakšiui,
andrius.baksys@gmail.com

**DĖL TARPTAUTINĖS VERTĖS SAPIEGŲ PARKO IR JO PRIEIGŲ TVARKYBOS
IDĖJOS ATVIRO ARCHITEKTŪRINIO PROJEKTO KONKURSO**

Pateikiame bendruomenės siūlymus techninės specifikacijos papildymui (koregavimui).

1. Pavadinime turi būti įrašytas vienas iš tvarkymo ir naudojimo režimų. *LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo* 14 straipsnis (Nekilnojamųjų kultūros vertybių saugojimo reikalavimai) nustato:

1. Nekilnojamoms kultūros vertybėms taikomus tvarkymo režimus:

- 1) *konservavimo* – išsaugantis esamą vertybės sudėtį ir apimtį;
- 2) *konservavimo-restauravimo* – išsaugantis esamą vertybės sudėtį ir apimtį restauruojant atskirus jos elementus;
- 3) *restauravimo* – vertybės restauravimas ir pritaikymas;
- 4) *restauravimo-atkūrimo* – vertybės restauravimas ir pritaikymas, prarastų elementų atkūrimas.

2. Nekilnojamoms kultūros vertybėms taikomas toks naudojimo režimas:

- 1) rezervacinis – ūkinis naudojimas draudžiamas;
- 2) riboto naudojimo;
- 3) universalus – naudojimas neribojamas.

Konkretūs nekilnojamųjų kultūros vertybių saugojimo reikalavimai nustatomi jų apsaugos reglamente.

2. Visi projektiniai sprendiniai privalo būti pagrįsti tyrimais. Konkurso sąlygose nurodoma, kad priede nr. 14 yra pateikti atlikti tyrimai. **Projektinėje užduotyje turėtų būti pateiktas bent jau šio priedo sudėties sąrašas**, nes neaišku, apie kokius tyrimus kalbama ir ar iš tikrųjų įtraukti visi iki šiol atlikti parko tyrimai (pvz. naujausi, kurie buvo atlikti 2019 m.). Tai būtų daug solidžiau, negu citatos iš *wikipedijos* ir kitų nepatikimų šaltinių, kurių gausu dabartiniame tekste ir kurių siūlytume apskritai atsisakyti. Iš pristatytos tyrimų medžiagos pat matytųsi, kokių tyrimų dar trūksta (jeigu trūksta). Tyrimų duomenys šiuo atveju ypač svarbūs, kadangi ne kur kitur, o specialistų atliktuose tyrimuose nustatyta, kokia yra šio parko kultūrinių ir gamtinių vertybių įvairovė, kuriuos išsaugojimą, pagal formuluojamą projektinę užduotį, projektuotojai privalės užtikrinti.

3. Projekte turėtų būti numatyti ilgalaikiai parko tvarkymo (priežiūros) sprendiniai. Yra labai daug liūdnų pavyzdžių, kas nutinka, kai yra realizuojami projektai, nepasirengus palaikyti jų būklės

ateityje. Pasaulinėje praktikoje yra sudaromi metiniai istorinių želdynų priežiūros planai 12-kai mėnesių. Tai reiškia, kad turint tokį planą teritorijos priežiūrą vykdantys atestuoti specialistai (ne bet kas) kiekvieną dieną gali matyti kokius darbus reikia atlikti. Daug darbų parke yra sezoninių, todėl – praleidus sezoną ir neatlikus pastarųjų darbų – nukenčia parko kokybė. Kartais negrįžtamai. Todėl prašome nurodyti, kad projektuotojai privalo **pasiūlyti detalią ir pagrįstą parko naudojimo ir nuolatinės kvalifikuotos priežiūros programą (numatant privalomą arboristų dalyvavimą ir vietos bendruomenės įtraukimą) ateinantiems >20 metų.**

4. Prašome šias sąlygas papildyti **nuoroda į tarptautinį dokumentą „Dėl istorinių miesto viešųjų parkų“:**

https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/General_Assemblies/19th_Delhi_2017/Working_Documents-First_Batch-August_2017/GA2017_6-3-2_HistoricUrbanPublicParks_EN_final20170730.pdf

5. Siūlome koreguoti programos 4.4. punkto papunkčius:

Teritorijos infrastruktūros uždaviniai. Pasiūlyti transporto eismo organizavimą (schemą) projektuojamoje teritorijoje:

3) „Teritorijoje numatyti galimybę prekių ir produkcijos atvežimui/išvežimui“ – keisti į „**šalia parko teritorijos numatyti vietą ir priemones atvežtų ir išvežamų prekių ir produkcijos perkrovimui**“.

4) „teritorijoje **nenumatyti** parko (ir rūmų lankytojų, teritorijoje dirbančiųjų automobilių parkavimo – šis klausimas nėra sprendžiamas šio konkurso apimtyje“ – panaikinti šį įrašą kaip įrodymą, kad parke iki šiol praktikuojamas neleistinas, nederantis su vietos paskirtimi savavališkas automobilių parkavimas.

6. Turime nemalonią patirtį, todėl siūlome papildyti užduotį įrašu: „**numatyti šiukšlių surinkimo konteinerių vietas parko prieigose**“, t. y., už parko ribų.

7. Apgailestaujame, kad nebuvo įtraukti mūsų siūlymai ir užduotis nepapildyta įrašais dėl parko vidinių teritorijų tarp pastatų tolesnio panaudojimo principo, atviras klausimas liko ir dėl gatvės tarp parko ir Sapiegų rūmų. Prašome šias problemas išspręsti pagal jau pateiktą mūsų siūlymą.

Turėtų būti numatyti labai aiškūs kvalifikaciniai ir skaidrumo/nešališkumo principai projektu vertinimo tvarkai. Siekiant išrinkti geriausią ir kokybiškiausią parko tvarkymo idėją, būtų logiška, kad vertinimo komisiją sudarytų susijusių sričių ekspertai, deleguoti nepriklausomų profesinių organizacijų, kurie kiekvienas įvertintų projektą iš savo pusės. Vertinimo komisijoje taip pat turėtų būti atstovaujama ir vietos bendruomenė. Atkreipiame dėmesį, ka pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą (jo 23 straipsnį), o taip pat ir pagal tarptautinius dokumentus, bet kokiam atkūrimui būtinas ne tik pagrindimas tyrimais, bet ir visuomenės pritarimas. Todėl prašome užtikrinti, kad vertinimo komisija bus sudaryta skaidriai, iš kompetentingų ir nepriekaištingos reputacijos ekspertų, kuriuos galėtų deleguoti ir Antakalniečių bendruomenė. Iš savo pusės galime dar kartą patikinti, kad suprantame šio parko išskirtinę vertę ir taip pat esame pasirengę deleguoti kompetentingus atstovus.

„Antakalniečių bendruomenės“ pirmininkė

Edita Kavaliauskienė